



Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemisen (AKKE)/Maakunnan omaehtoisen kehittämisen rahoitus

AKKE-hankekuvaus ja vaikutusten arviointi	
Hankkeen nimi: Yrittäjyyskasvatuksella elinvoimaa Keski-Pohjanmaalle	Hanketunnus: AKKE044
Hankkeen aloitusajankohta: 1.11.2023	Hankkeen päättymisajankohta: 31.10.2024
Hankkeen toteuttaja: Kokkolanseudun Kehitys Oy	Hankkeen/yhteyshenkilön yhteystiedot: Sari Yli-Hukka sari.yli-hukka@kosek.fi 040 6712366
Hankkeen rahoittaja(t): Keski-Pohjanmaan Liitto (AKKE) ja kunnat: Kokkola, Toholampi, Veteli, Kaustinen, Lestijärvi, Halsua, Perho ja Kannus	Hankekumppani(t): -
Hankkeen AKKE-rahoitus: 50 000 €	Hankkeen muu julkinen rahoitus: Kuntarahaosuudet 13 099 € + KOSEK omarahoitus 2397 € = 15 496 €
Hankkeen kokonaisrahoitus: 65 496 €	
Hankekuvaus (tavoitteet, odotetut tulokset, toimenpiteet):	
<p>Hankkeen tavoitteena on kerätä tietoa sekä nuorilta, että yrityksiltä tunnistaksemme maakunnan yläkouluikäisten työelämä- ja yrittäjyyskasvatuksen tarpeet, joilla voidaan vastata paremmin elinkeino- ja yrityselämän tarpeisiin. Parantamalla tietoisuutta kansainvälistyvän maakuntamme tulevaisuuden näkymistä ja yritysten työvoimatarpeista sekä kohdistamalla perusasteen yläkouluikäisiin opetusta ajankohtaisista työelämätaidoista, kuten ymmärrystä ilmastonmuutoksesta ja puhtaasta siirtymästä, edistetään osaavan työvoiman saatavuutta ja maakunnan elinvoimaisuutta.</p> <p>Hankkeen toimenpiteenä laaditaan tilanne- ja tarvekartoitus ja tämän pohjalta toimenpidesuunnitelma eli oleellisten tarpeiden tunnistaminen ja minkälaisilla konkreettisilla toimenpiteillä näihin voidaan lähteä kehittämään ratkaisuja, osallistaen maakunnan elinkeinoelämää ja eri kokoisia yrityksiä toimenpidesuunnitelman laadinnassa, yhdessä nuorten kanssa.</p>	
Konkreettiset toimenpiteet:	
<ul style="list-style-type: none">- Kartoitus (kyselyt, haastattelut, osallistujat työpajat) nuorille ja elinkeino- ja yrityselämälle- Toimenpidesuunnitelma laadinta yhdessä kohderyhmien kanssa- Tuottaa syntyneistä tiedoista ja tuloksista julkaisuja ja yhteenvetoja- Opetuskokeilut nuorille tunnistetuista tarpeista- Hankkeen toimenpiteet mahdollistavat hankkeen eri kohderyhmille tärkeät puitteet olla vuorovaikutuksessa ja verkostoitua	
<p>Hankkeen myötä kehitetään sujuvaa yhteistyötä maakunnan eri toimijoiden välille, siten että kunnat, sivistystoimet ja opetuspalvelut, elinkeino- ja yrityselämä, yhdessä takaavat tarvelähtöisen oppimisen maakunnan yläkouluikäisille, luoden heille sujuvan polun työelämään tarjoamalla ne opit ja verkostot, jota nuoret tarvitsevat.</p>	



Tuloksena on tunnistettu mitä ovat niin yläkouluikäisten nuorten työelämä- yrittäjyyskasvatukselliset kuin elinkeino- ja yritys-elämän tarpeet ja mitä ovat näitä tarpeita tukevat menetelmät ja toimenpiteet, jotka tukevat nuorten siirtymistä jatkokoulutukseen, tulevaisuuden kasvuyrittäjiksi maakunnan alueelle kuin työntekijöitä yrityksiin ja työelämään.

Raportointikauden toimenpiteet ja tulokset:

Oppilaiden tarvekartoitukset (kyselyt, haastattelut ja osallistavat ideointityöpajat) tämän hetken tilanteesta ja tarpeesta:

Kyselytutkimukseen osallistui yhdeksän yläkouluja ja kyselytutkimukseen vastasi yhteensä 439 oppilasta (Toholampi, Lestijärvi, Halsua, Veteli, Kiviniitty, Hakalahti, Donnerska, Lohtaja ja Lucina Hagman)

Oppilaiden ideointityöpajat – toimenpidesuunnitelman alustavan sisällön laadintaan osallistuivat yläkoulut: Hakalahti, Kiviniitty, Donnerska, Lohtaja, Lucina Hagman, Halsua, Toholampi, Veteli ja Lestijärvi (7–9.lk), yhteensä 439 oppilasta.

Ideoinnin pohjalta toteutettiin erilaisia opetuskokeiluita (esille nousseista tunnistetuista tarpeista): Lohtajan 8.lk, Lestin yläkoulu 7–9.lk, Halsuan ja Vetelin 9.lk, yhteistyössä yritysten kanssa. Opetuskokeiluun osallistui yhteensä 74 oppilasta.

Lisäksi vaihtoehtoisia, pysyviä käytäntöjä ja tapoja lisätä työelämän- ja yritysten yhteistyötä pohdittiin yhdessä koulujen kanssa, joista konkreettisimpana ideana kehittyä työelämä- ja yritys-yhteistyön mukaan ottaminen 8–9.lk lyhyisiin vapaasti valittaviin opintoihin sekä monivalintaisiin opintoihin. Tätä opetuskokeilua testaan 2. maksatuskaudella, yhdessä yritysten kanssa. Tällä on pyritty selvittämään, miten hankkeen toimintaa ja toimintamallista saataisiin osaksi pysyvää, maakunnan yläkoulujen toimintaa.

Hankkeen kohderyhmille on hankkeen 1. maksatuskaudella toteutuneiden toimenpiteiden avulla luotu puitteita eri kohderyhmille olla vuorovaikutuksessa ja verkostoitua keskenään: elinkeino- ja yritys-elämälle, yhdessä kuntien opetuspalveluiden ja oppilaiden kanssa sekä koulutus- ja TKI organisaatio Centrian kanssa.

Raportointikauden **tuloksena** on saatu kerättyä tärkeää tietoa tarpeista ja opetuskokeiluista, joita lähdetään seuraavalla raportointikaudella analysoimaan ja saattamaan konkreettisemmin osaksi hankkeessa syntyvää toimenpidesuunnitelmaa. Opetuskokeiluita jatketaan sekä paketoidaan näistä syntyneistä tuloksista ja ideoista toimenpidesuunnitelmaa.

Lisäksi Keski-Pohjanmaan Liitto on rahoituspäätöksessään pyytänyt pohtimaan, miten digitalisaatio toteutuisi hankkeessa hankesuunnitelmassa esitettyä paremmin: Digitalisaation hyödynnettävyydestä on keskusteltu hankkeen ideointitapaamisissa niin nuorten kuin opetuspalveluiden kanssa. Näistä keskusteluista nousee esille nuorten konkreettisemmat tarpeet kasvokkain tapahtuvalle yrittäjyyskasvatukselle ja verkostoituminen työelämän ja yritysten kanssa, aidot kokemukset työpaikoilla. Opetuspalvelut ovat toistuvasti ottaneet esille myös sen, että digitaalisuutta voitaisiin osittain hyödyntää



yrittäjyyskasvatuksessa, mutta pääpainon on niin pedagogisessa mielessä oltava muutakin kuin virtuaaliympäristöissä oppimista.

Hankkeen indikaattoritiedot

Hankesuunnitelmassa asetetut indikaattoritavoitteet (lukumäärä ja sanallinen kuvaus):

1. Käynnistyvät kokeilut (1 kpl)
2. Uusin toimintamalli tai käynnistyvä kehitysprosessi (KYLLÄ)
3. Mukana olevat yritykset tai muut organisaatiot (30 kpl) 8 kpl
4. Kuvaus seurantatiedoista: Hankkeeseen osallistuvat elinkeinoelämä- ja yritys-elämä ja kuntien elinvoimayksiköt (vähintään 30 yritystä ja toimijaa), opettajat ja oppilaitokset (500 nuorta 7–9. lk ja 10 opettajaa), sekä kehitysyhtiöt, koulutus- ja TKI organisaatiot Kpedu, Centria ja Yliopistokeskus Chydenius. Hankkeessa kehitetään uutta toiminta- ja kehitysprosessia (jatkumoa) ja käynnistyvän kokeilun kohteena on uuden toiminta- ja toimenpidesuunnitelman laadinta, jota ei ole aikaisemmin tehty kohderyhmälle ja yhtä työelämän tarvelähtöisesti.
5. Hanke edistää alueellista elinvoimaa:
 - veto-/pitovoimaa
 - osaavaa työvoimaa
 - elinkeinoelämän uudistumista ja monipuolistumista
 - osallisuus ja hyvinvointi

Raportointikaudella toteutuneet indikaattoritavoitteet (lukumäärä ja sanallinen kuvaus):

Hanke on edistänyt 1. maksatuskaudella alueen elinvoimaa hanketoimenpiteidensä kautta, kohdistamalla ja toteuttamalla hanketoimenpiteitä 439 alueen yläkouluikäiseen, vahvistamalla heille tietoa alueen tulevaisuuden näkökulmista ja mahdollisuuksista (alueen veto- ja pitovoimaa ja osaavaa työvoimaa), kertomalla tulevista maakunnan investoinneista ja puhtaan siirtymän ja energiamurroksen mahdollisuuksista sekä yrittäjyydestä (elinkeinorakenteen uudistumista ja monipuolistumista) ja osallistanut hankkeen pää- ja välillistä kohderyhmiä, pyrkien tasa-arvoisuuteen kaikessa toiminnassaan.

Hankkeen 1. maksatuskaudella on lähdetty tekemään **käynnistyvää kokeilua (1kpl)** (opetuskokeilua) kolmelle oppilasryhmälle. Opetuskokeilu on pitänyt sisällään toimintamallin testaamista ja kokeilemalla oppimista ja se on toiminut uudenlaisena menetelmänä lisätä oppilaiden tietoutta hankkeen teemoista, ja yrittäjyydestä sekä lisännyt verkostomaista työelämäyhteistyötä. Opetuskokeiluihin ovat osallistuneet niin pääkohderyhmän yläkouluikäiset kuin työelämän edustajat, ja välillisen kohderyhmän opetuspalvelut ja alueen korkeakoulu.

1. maksatuskaudella on aloitettu valmistelemaan **uuden toimintamallin laadintaa (kyllä)** eli hankkeen tuloksena syntyvää toimenpidesuunnitelmaa, kartoittamalla ja tekemällä alkuselvityksiä nuorten tarpeista ja ajatuksista, osallistamalla nuoret ideoimaan ja aloittanut jo osalle hankkeeseen osallistuville oppilasryhmille opetuskokeilut näihin perustuen.

Hankkeen toimenpiteissä **on edistetty kansainvälistä toimintaa (Kyllä)**, kertomalla nuorille kansainvälistyvän Keski-Pohjanmaan niin tulevaisuuden visioista kuin nykyhetkestä, tuotu näkyväksi kansainvälisten osaajien työllistymistä alueen yrityksiin sekä tuotu esille kansainvälisten osaajatarpeita alueen elinvoimaisuuden yhtenä tekijänä. Lisäksi on nostettu esille Keski-Pohjanmaan maakunnan vahvaa



viestiosuutta valtakunnallisesti ja tuotu näkyväksi miksi maakunta on vahva viennin edellä kävijä. Ilmoitetut opetussisällöt ovat todennettavissa hankkeen materiaaleista.

Hankkeen toimenpiteissä **on edistetty nuorten ilmastotietoutta (kyllä)** (teollinen kiertotalous ja kiertotalous, kestävä kehitys, puhdas siirtymä ja energiamurros) kertomalla maakunnallisesta puhtaasta siirtymästä ja sen vaikutuksista alueen elinkeinoon kuin luontoon, ja järjestämällä opetuskokeiluiden muodossa nuorille näihin teemoihin liittyen asiantuntijaluentoja (KIP ympäristöpäällikkö, Virve Heikkinen ja Kokkolanseudun Kehitys, energia-asiantuntija Leo Byskata). Tähän ympäristökasvatukseen osana yrittäjyyskasvatusta on erityisesti kiinnitetty huomiota Keski-Pohjanmaan Liiton esittämän rahoituspäätöksessä olevan pyynnön myötä, että ilmastomuutoksen hillintää liittyvää teemaa tulisi toteuttaa hankkeessa hankesuunnitelmaa esitettyä paremmin.

Hankkeelle ja sen toimenpiteisiin **on osallistunut 1. maksatuskaudella 8 alueellista yritystä (tavoite 30 kpl)**. Yritykset ovat osallistuneet erilaisiin tilaisuuksiin (opetuskokeilut ja hanketoimenpiteet) nuorten kanssa. Osallistuvia yrityksiä ovat olleet:

Hycamite TCD Teclonogies, Jukkola Systems, Mehiläinen, KIP ry, Apex Automation, Tmi Anniina Pesola, OP Keski-Pohjanmaa ja Studio Frekvens. Tiedot osallistujista raportoitu hankkeen tietoihin ja ovat todennettavissa.

Alla tarkempi selvitys osallistujista ja päivämääristä:

20.5.2024. Lohtajan 8.lk työelämäpäivä -tapahtuma (opetuskokeilu): Jukkola Systems (Joonas Jukkola), Mehiläinen (Jenni Oikarainen), Tmi Anniina Pesola (Mehiläinen), Apex Automation (Jari Karhula) ja OP Keski-Pohjanmaa (Minna Haasala).

22.5.2024 Donnerska skolan -tapahtuma: Studio Frekvens (Ida Storbacka ja Andreas Haals) ja Botnia Green Energy -hanke Leo Byskata (KOSEK)

27.5.2024. Vetelin ja Halsuan opetuskokeilu: KIP ry (Johanna Hylkilä ja Virve Heikkinen), Centria ammattikorkeakoulu (Nea Koivisto, Jouni Vähäsöyrinki, Tuija Tolonen-Kytölä ja Johanna Hautamäki)

28.5.2024. Lestin koulun opetuskokeilu: KIP ry (Johanna Hylkilä ja Virve Heikkinen) ja Hycamite TCD Technologies (Petra Maunula, Minttu Valve, Anni Sipilä ja Kaisa Keskitalo).

Lisäksi hankesuunnitelmassa on ilmoitettu seuraavat indikaattorit:

Hankesuunnitelmassa on määritelty, että hankkeeseen osallistuvat työelämä- ja yrityselämän ja kuntien elinvoimayksiköt (vähintään 30 yritystä ja toimijaa), opettajat ja oppilaitokset (500 nuorta yläkouluikäistä ja 10 opettajaa) sekä kehitysyhtiöt, koulutus- ja TKI organisaatiot Kpedu, Centria ja Kokkolan yliopistokeskus Chydenius.

1. maksatuskaudella hankkeeseen ovat osallistuneet yllä olevista määritellyistä osallistujista ja määristä:
 - 439 maakunnan yläkouluikäistä nuorta: Toholampi, Lestijärvi, Halsua, Veteli, Kiviniitty, Hakalahti, Donnerska, Lohtaja ja Lucina Hagman yläkouluilta (puuttuvat yläkoulut: Perho, Kannus ja Kaustinen)
 - yläkoulun opetuspalveluista 25 henkilöä
 - kehitysyhtiöstä YritysKannus ja KOSEK (4)
 - Kuntien elinvoimajohdon henkilöitä 7
 - Koulutus -ja TKI organisaatioista Centria ammattikorkeakoulu (1)



KESKI-POHJANMAAN LIITTO
MELLERSTA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND

Osallistuvat opettajat maakunnan yläkouluilta: Mari Bergdahl, Hanne Jylhä, Anna Virkka, Nea Jokela, Elisa Ahonen, Sanna Siirilä-Hyyppä, Tuukka Roukala, Kristel Saimio, Mia Tynjälä, Toni Wentin, Lina Svensson, Ingrid Brandt-Hakala, Christina Frilund, Pekka Sassali, Joni Haapakoski, Ella Koskela, Pirjo Anakkala, Heidi Torkkeli, Terhi Möttönen, Marika Riihimäki, Felix Silva, Soili Kero, Katariina Taskinen, Nina Kankkonen-Järvelä ja Lotta Honkaharju-Kykyri.

Lisäksi sivistysjohtajat ja rehtorit: Juha Salo, Harri Kangasniemi, Reijo Timonen, Kaj Holmbäck, Anni Riihimäki, Jussi Peltokangas, Ville Hirvikoski, Kaisu Koivisto, Petri Saari, Lassi Mäkelä, Tiina Kujala ja Paula Jokela.

Osallistuvat kuntien elinvoimajohdon henkilöt: Piia Isosaari (strategiapäällikkö, Kokkolan kaupunki), Jonne Sandberg (Kehitysjohtaja, Kokkolan kaupunki), Sanna-Mari Levijoki (Kokkolan kaupungin työllisyysjohtaja), Jenni Silvola (Kokkolan kaupungin ilmastoasiantuntija) sekä Kokkolan kaupungin sivistysjohtaja Terho Taarna ja ruotsinkielisten opetuspalveluiden johtaja Ronnie Djupsund. Lisäksi Perhon kunnanjohtaja Lauri Laajala.